

Decizia R.I.L. nr. 10/2026: modificare majoră privind durata tutelei speciale în procedura de reexaminare a punerii sub interdicție

Publicat: 12 octombrie 2026 · Av. Laurențiu Tudorache — avocat (Baroul Ilfov) și mediator autorizat

PE SCURT

Prin Decizia R.I.L. nr. 10/2026, ÎCCJ a stabilit că, la înlocuirea punerii sub interdicție cu tutela specială, când deteriorarea facultăților mintale este permanentă, durata maximă a tutelei speciale este de 15 ani — față de 5 ani, cât se aplica până acum.

La data de **12 octombrie 2026**, Înalta Curte de Casație și Justiție (Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii) a pronunțat **Decizia nr. 10 în dosarul nr. 1114/1/2026**, aducând o clarificare extrem de importantă în materia ocrotirii persoanelor cu dizabilități psiho-sociale.

Ce a stabilit Înalta Curte de Casație și Justiție?

ÎCCJ a statuat că:

*„În cadrul procedurii de reexaminare a măsurii punerii sub interdicție judecătorească, atunci când instanța dispune înlocuirea acesteia cu măsura tutelei speciale și constată caracterul permanent al deteriorării facultăților mintale ale persoanei ocrotite, durata maximă pentru care poate fi dispusă tutela specială este de **15 ani**.”*

O schimbare radicală față de practica anterioară și opiniile INM

Această decizie marchează o cotitură semnificativă în practica judiciară. Până la acest moment, opinia majoritară îmbrățișată de instanțe era cu totul alta.

Spre exemplu, în cadrul *Întâlnirii președinților secțiilor civile din cadrul curților de apel (București, 22 septembrie 2025)*, dedicate unificării practicii în materia dreptului familiei, participanții își însușiseră în unanimitate opinia Institutului Național al Magistraturii (INM). Potrivit acestei interpretări:

- Conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 140/2022, în procedura de reexaminare, instanța putea fie să înlocuiască punerea sub interdicție cu o măsură de ocrotire, fie să o ridice.
- Potrivit art. 168 alin. (5) din Codul civil, dacă se impunea înlocuirea cu măsura tutelei speciale, **aceasta se putea dispune pentru o perioadă de maximum 5 ani**.

Tensiunea juridică cu Decizia Curții Constituționale nr. 601/2020

Soluția adoptată de ÎCCJ prin Decizia R.I.L. nr. 10/2026 pare să intre în contradicție cu principiile reținute de Curtea Constituțională a României în **Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020** – decizie de referință care a stat la baza reformei legislative din domeniu ([Legea nr. 140/2022](#)).

În motivarea Deciziei nr. 601/2020, CCR a subliniat standardele internaționale în materie:

1. **Durată rezonabilă și revizuire periodică:** o măsură de ocrotire trebuie să se aplice pentru cea mai scurtă perioadă posibilă și să fie supusă reevaluării la intervale fixe, prestabilite, suple și fără o durată excesivă.
2. **Exemple din legislațiile comparate:** CCR a făcut referire la modelul francez (unde măsura se instituie inițial pe maximum 5 sau 10 ani) și la cel elvețian (reexaminare la intervale regulate).

Stabilirea unui termen maxim de **15 ani** ridică semne de întrebare cu privire la respectarea cerinței ca măsurile de ocrotire să fie reevaluate periodic într-un mod eficient și coerent, pentru a se verifica dacă nu cumva cauzele care au dus la dispunerea lor au încetat sau s-au modificat.

Dilema practică: ce se întâmplă cu cauzele deja soluționate?

Prima și cea mai importantă problemă practică ce se ridică în urma publicării acestei decizii este: **cum se va proceda în dosarele de reexaminare soluționate anterior pronunțării R.I.L.?**

În acele cauze, aplicând interpretarea anterioară (stabilită pe baza art. 168 alin. (5) C. civ. și a orientării INM), instanțele au dispus înlocuirea punerii sub interdicție cu tutela specială pe un termen de **maximum 5 ani**, stabilind data de reevaluare la expirarea acestui termen.

- **Sunt aceste hotărâri afectate retroactiv?** (Nu, deciziile R.I.L. produc efecte doar pentru viitor, de la publicarea în Monitorul Oficial.)
- **Vor putea reprezentanții legali/tutorii să ceară prelungirea duratei tutelei speciale până la 15 ani în baza noii decizii R.I.L.?**
- **Cum vor aborda instanțele cererile de modificare/prelungire depuse ulterior?**

Concluzie

Decizia nr. 10/2026 a ÎCCJ va aduce, fără îndoială, o schimbare profundă în gestionarea dosarelor privind persoanele cu dizabilități psiho-sociale. Deși oferă o stabilitate pe termen lung în cazurile în care deteriorarea facultăților mintale este ireversibilă, rămâne de văzut cum va fi conciliată această abordare cu exigențele privind revizuirea periodică stabilite de Curtea Constituțională și cum se vor soluționa situațiile tranzitorii din practică.

Notă: *Articolul reflectă opinia mea juridică și constituie o analiză a deciziei menționate. Pentru consultanță privind cazuri specifice de tutelă sau ocrotire, vă invit să mă contactați.*
